

Bakgrunn for vedtak

Grøndalstjønna kraftverk

Namsskogan kommune i Nord-Trøndelag fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Namdal Kraft AS
Referanse	201107581-41
Dato	3. juli 2017
Notatnummer	KSK-notat 63/2017
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Tord Solvang

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81

7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Namdal Kraft AS søker om å få utnytte et fall på 71 m i Grøndalselva, fra inntak på kote 347 ned til kraftstasjon på kote 276. Vannveien er planlagt som 1210 m nedgravd rørgate. Middelvannføringen ved inntaket er beregnet til 2630 l/s, og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 6400 l/s. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring i 1300 m av Grøndalselva. Det er planlagt slipp av minstevannføring lik de sesongmessige 5-persentilene (330 l/s sommer og 30 l/s vinter). Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,8 MW, noe som vil gi en årsproduksjon på om lag 10,3 GWh i et gjennomsnittså.

Namsskogan kommune er positiv til utbygging av Grøndalstjønn kraftverk. **Fylkesmannen i Nord-Trøndelag** mener Grøndalstjønn kraftverk vil medføre store negative konsekvenser for reindrift/samiske interesser og miljøinteresser, og frarår sterkt at det blir gitt konsesjon. **Nord-Trøndelag fylkeskommune** er positiv til Øvre Skorovasselva kraftverk under visse betingelser. Fylkesrådet trekker særlig frem at utbyggingen må skje i samråd med reindriftsnæringen. **Sametinget** har fremmet innsigelse til prosjektet på grunn av virkninger for reindrift. **Direktoratet for mineralforvaltning, Jernbaneverket, Mattilsynet og Avinor** har ingen merknader til tiltaket. **Østre Namdalen reinbeitedistrikt (Tjæhkere Sitje)** er imot en utbygging av Grøndalstjønn kraftverk. Distriktet mener realisering av kraftverket vil medføre store negative konsekvenser for området verdi som beiteland, overnattingsområde ved flytting, flyttlei og nærhet til gjerdeanlegg Tunnsjøflyan. **Nord-Trøndelag turistforening** er negativ til utbygging av Grøndalstjønn kraftverk grunnet konsekvenser for uberørt natur og friluftsliv. **Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag** er negativ til utbygging av Grøndalstjønn kraftverk grunnet påvirkning på friluftsliv, uberørt natur og reindrift.

En utbygging av Grøndalstjønn kraftverk vil gi om lag 10,3 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon i et gjennomsnittså. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klarert drøyt 2,2 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Grøndalstjønn kraftverk vil produsere om lag 10,3 GWh i et gjennomsnittså og ha en utbyggingskostnad nær gjennomsnittet for omsøkte småkraftverk de siste årene. I vedtaket har NVE lagt særlig vekt på at utbygging av Grøndalstjønn kraftverk vil medføre negative konsekvenser for reindrift. Vi har også lagt vekt på at utbyggingen vil innebære store terrenginngrep som vil gi negative konsekvenser for opplevelsen av landskapet. Etter NVEs syn står ikke de negative konsekvensene ved en utbygging av Grøndalstjønn kraftverk i et rimelig forhold til en estimert kraftproduksjon på 10,3 GWh/år.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Grøndalstjønn kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Innhold

Sammendrag	1
Småkraftpakke Namdalen – Østre del	3
Søknad	4
Høring og distriktsbehandling	8
NVEs vurdering	14
NVEs konklusjon	20
Vedlegg	21

Småkraftpakke Namdalen – Østre del

NVE har foretatt en samlet behandling av ni søknader om tillatelse til bygging av småkraftverk i kommunene Grong og Namsskogan i Nord-Trøndelag. Av praktiske hensyn er pakken delt opp i en østlig del med fem saker og en vestlig del med fire saker, der Namsen danner skillelinjen. Respektive *bakgrunn for vedtak-notater* for de fem østre sakene er angitt i tabellen under.

KOMMUNE	KRAFTVERK	PRODUKSJON (OMSØKT)	PRODUKSJON (GITT)	KOSTNAD (Kr/kWh i 2017-tall)	KSK- NOTAT NR.
Grong	Grøndalselva	32,1	32,1	4,1	62/2017
Namsskogan	Grøndalstjønnna	10,3	0,0	4,8	63/2017
Namsskogan	Nedre Skorovasselva	6,2	6,2	7,3	64/2017
Namsskogan	Øvre Skorovasselva	5,3	0,0	6,0	65/2017
Namsskogan	Sandåa	5,1	0,0	5,9	73/2017
	Sum	59,0	38,3		

Fem søknader om anleggskonsesjon for nettilknytning av småkraftverk er behandlet samtidig med søknadene om vassdragskonsesjon.

En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene, og for å gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

Under behandling av de fem østre sakene i Namdalspakka har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant.

I høringsperioden for sakene fremmet Sametinget innsigelse til søknaden om Grøndalstjønnna kraftverk. Det ble avholdt innsigelsesmøte med Sametinget den 14.11.2016. Sametinget valgte å opprettholde innsigelsen etter møtet.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved to av de omsøkte kraftverkene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Grøndalselva og Nedre Skorovasselva kraftverk.

NVE mener at ulempene ved bygging av Grøndalstjønnna, Sandåa og Øvre Skorovasselva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt for disse sakene og søknadene avslås.

Samlet vil NVEs positive vedtak gi inntil 38,3 GWh i ny fornybar energiproduksjon. Disse prosjektene vil etter vårt syn ikke ha vesentlige negative virkninger for allmenne interesser.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Namdal Kraft AS, datert 27.1.2016:

«*Namdal Kraft AS ønsker å utnytte en del av fallet i Grøndalselva i Namsskogan kommune og Nord-Trøndelag fylke, og søker herved om følgende tillatelser:*

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- bygging av Grøndalstjønn kraftverk, Namsskogan kommune, Nord-Trøndelag fylke.

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Grøndalstjønn kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

- anleggskonsesjon for høyspent- og kabelanlegg som beskrevet i søknaden.»

Grøndalstjønn kraftverk, endelig omsøkte hoveddata*

TILSIG		Grøndalstjønn kraftverk	Overføring (trukket)
Nedbørfelt	km ²	37,9	4,1
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	82,9	7,0
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	69,4	53,7
Middelvannføring	l/s	2630	220
Alminnelig lavvannføring	l/s	90	20
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	330	20
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	28	2
KRAFTVERK			
Inntak	moh.	347	360
Avløp	moh.	276	
Lengde på berørt elvestrekning	m	1300	
Brutto fallhøyde	m	71	
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,164	
Slukeevne, maks	l/s	6400	
Minste driftsvannføring	l/s	200	
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	330	20
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	30	0
Tilløpsrør, diameter	mm	1600	
Tilløpsrør, lengde	m	1210	
Installert effekt, maks	MW	3,8	
Brukstid	timer	2900	
PRODUKSJON			
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	4,0	0,4
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	6,3	0,5
Produksjon, årlig middel	GWh	10,3	0,9
ØKONOMI			
Utbyggingskostnad (2016-tall)	mill.kr	49,5	
Utbyggingspris (2016-tall)	kr/kWh	4,8	

* Tall i kursiv er beregnet av NVE på bakgrunn av opplysninger i søknad og NVEs avrenningskart for området.

Grøndalstjønn kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR		
Ytelse	MVA	4,5
Spenning	kV	0,69
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	4,5
Omsetning	kV/kV	0,69/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	m	490
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Namdal Bruk AS (Namdal Bruk) disponerer rettighetene til mange vannfall i 7 kommuner i Namdalen, til sammen vurdert til potensielt over 150 GWh/år. Datterselskapet Namdal Kraft AS (Namdal Kraft) arbeider med å utvikle en del av disse slik at Namdal Kraft om noen år kan bli en betydelig strømleverandør i lokal målestokk. Ola Mæle er største eier og styreleder i begge selskapene som har forretningsadresse på Trones i Namsskogan kommune. Knut Berger er daglig leder i begge selskapene.

Beskrivelse av området

Grøndalselva har utspring i Øvre og Nedre Jantjønn øst i nedbørfeltet. Øvre deler av nedbørfeltet består av snaufjell med Søre Grøndalsfjellet på 950 moh. som høyeste topp. Øverste delen av dalen strekker seg nordover. På kote 452 ligger Grøndalsvatnet med myrområdet Grøndalsdomma sør for vatnet. Grøndalselva renner i flere stryk og flatere partier nedover dalen. Dalen blir bredere og flater ut rundt kote 350. I dette området er det myr samt Grøndalstjønn på kote 348. En sidebekk deler seg oppstrøms Grøndalstjønn. Noe av vannet fra sidebekken går direkte til Grøndalselva, men hovedandelen renner til Grøndalstjønn. Utløpet fra Grøndalstjønn munner ut i Grøndalselva på kote 315. Etter dette flate partiet ved Grøndalstjønn blir dalen brattere og elva går i flere fossestryk før den flater ut igjen rundt kote 280. Ved Kalstuneset på kote 270 løper Grøndalselva sammen med Skorovasselva, og nedstrøms samløpet kalles den Grøndalselva. Derfra strekker nedre Grøndalen seg nordvestover mot Namsen.

Nedbørfeltet til Grøndalselva oppstrøms sammenløpet med Skorovasselva er lite berørt. Fra fylkesvei 764 går det en T-merket tursti innover dalen, forbi Grøndalsvatnet og krysser en annen sti i sørvest av nedbørfeltet. Det er noen få hytter i nedbørfeltet langs turstien. Nederst i dalen er det plantefelt. Ved kote 280 er det ei gangbru over Grøndalselva. Denne benyttes i forbindelse med jakt. På nordsida av Skorovasselva er det ei kraftlinje og fylkesvei 764. Skorovasselva er forurenset på grunn av utslipp fra tidligere gruvedrift i Skorovassdalen.

I prosjektområdet er det få inngrep fra før. Planlagt adkomstvei til kraftstasjonene vil gå gjennom et plantefelt. Turstien går ca. 500 m øst for planlagt inntak og vannvei. Planlagt overføringsterskel er forutsatt ca. 200 m øst for turstien. Kraftstasjon er planlagt ca. 50 m nord for gangbrua over Grøndalselva.

Teknisk plan

Overføringer

Det var opprinnelig planlagt å overføre en av innløpsbekkene til Grøndalstjønnen, men denne løsningen ble forkastet av søker i e-post til NVE den 13.10.2016.

Inntak

Inntaket er planlagt i Grøndalselva med damfot på kote 345 og overløp på kote 347. Det skal bygges en dam i betong med største høyde 2,5 m og bredde om lag 20 m. Ved damstedet er det fast fjell i hele profilet. Det vil bli sprengt ut en grop (dybde 2-3 m) ca. 50 m oppstrøms dammen for å øke volumet i inntaksbassenget med en kulp og dermed bedre inntaksforholdene. Inntaket vil ligge på ca. 3 m dybde for å unngå luftinnblanding og isproblemer. Inntaket vil bli utstyrt med inntaksrist, stengeanordning og anordning for å slippe minstevannføring. Inntaksbassenget vil ha overflateareal på ca. 3400 m² og volum ca. 5500 m³.

Vannvei

Vannveien er planlagt som 1210 m rørgate (diameter 1600 mm) på nordøstsiden av Grøndalselva. Det legges opp til at rørgaten skal graves ned på hele strekningen, eventuelt legges i utsprengt fjellgrøft der løsmassedeckket er tynt. Om lag 340 m nedstrøms inntaket må vannveien krysse bekken som kommer fra Grøndalstjønnen. Rørtraséen består i hovedsak av myrområder og glissen furuskog. Hvis mulig legges vannveien i utkanten av myrene. I anleggsfasen vil et belte på ca. 20 m bredde bli berørt for legging av rør. Etter legging av rør vil rørgaten bli overdekket med stedlige masser, slik at revegetering kan skje på en måte som gjør at områdets naturlige vegetasjon reetableres.

Kraftstasjon

Det er planlagt en kraftstasjon i dagen på østsida av Grøndalselva ved Karlstu. Kraftstasjonen tilpasses omkringliggende terreng. Utløpet fra kraftstasjonen går direkte tilbake til Grøndalselva. Det vil sprenges ut en utløpskanal for å senke vannspeilet i utløpskulpen. Det er fjell i dagen i kraftstasjonsområdet. Det må hogges på ei tomt med størrelse ca. 400 m². Utløpet og underetasjen til kraftstasjonen sprenges ut. Selve kraftstasjonen får grunnflate ca. 100 m².

Nettilknytning

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE) er netteier i området. Namdal Kraft har vært i dialog med NTE vedrørende nettilknytning for dette prosjektet.

Aktuelt tilknytningspunkt for planlagte Grøndalstjønnen kraftverk er ved mastepunkt SH1901.106. I tilknytningspunktet vil NTE Nett AS etablere en nettstasjonsløsning som inneholder effektbryter med tilhørende vern, samt høyspent måling. Både tilknytningspunktet og nettstasjonen vil være felles for planlagte Nedre Skorovasselva og Grøndalstjønnen kraftverk.

For Grøndalstjønnen kraftverk er det behov for totalt ca. 500 m nedgravd jordkabel fram til tilknytningspunktet. Kabelen forutsettes nedgravd i adkomstveien. De siste ca. 150 m vil være felles

for planlagte Nedre Skorovasselva og Grøndalstjønn kraftverk. For å krysse Skorovasselva legges jordkabelen over planlagt bru.

Det er ikke tilstrekkelig kapasitet i eksisterende 22 kV nett for innmating fra Nedre Skorovasselva og Grøndalstjønn kraftverk. For å øke nettkapasiteten, er det nødvendig å rive og erstatte ca. 6,6 km eksisterende linje. I tillegg vil det være behov for ca. 1,6 km ny luftlinje. Denne merkostnaden omfatter økt tverrsnitt på linjen minus reinvestering av linjen til dagens tverrsnitt. Reinvesteringen vil dekkes av NTE Nett AS, mens en eventuell merkostnad for fremskyndet reinvestering vil bli fordelt på de ulike kraftverksprosjektene. Anslagsvis vil denne merkostnaden bli i størrelsesorden 2,4 mill. NOK (andel for Grøndalstjønn kraftverk).

Veier

FV 764 går fra E6 ved Heimly mot Skorovatn og Røyrvik. Veien følger Grøndalselva og Skorovasselva. Planlagt kraftstasjon ligger ca. 570 m i luftlinje sør for fylkesveien. Ved kote 320 er det en parkeringsplass og derifra går det en tursti innover Grøndalen. Stien krysser Skorovasselva over en gangbru ca. 800 m oppstrøms sammenløpet av Grøndalselva og Skorovasselva.

Fra FV 764 ved kote 320 er det planlagt ca. 700 m permanent adkomstvei (grusvei m/kjørebredde 4 m) til kraftstasjonen. Veien vil være stengt med bom. Det er planlagt å erstatte den eksisterende gangbrua over Skorovasselva med en ca. 20 m lang kjørbar bru. På nordsiden av brua vil veien gå gjennom skogsterreng. På sørsiden umiddelbart etter brua er det en bratt bakke og deretter plantefelt. Det er plantefelt fram til 150 m før kraftstasjonen. På den siste strekningen er det myr. Det regnes med et 5 til 10 m bredt ryddebelte i anleggsperioden. Fram til planlagt inntak skal det etableres ca. 1210 m midlertidig adkomstvei (kjørebredde 4 m) langs traséen til vannveien.

Massetak og deponi

Overskuddsmasser fra inntakskulp og tomt kraftstasjon utgjør kun ca. 200 m³. Grøfta til vannveien (lengde 1210 m, volum 3630 m³) fører til ca. 6600 m³ overskuddsmasser. Overskuddsmasser brukes som omfyllingsmasser av nedgravd rørgate og til adkomstvei til kraftstasjonen. Sannsynligvis kan hoveddelen av overskuddsmassene brukes for disse formålene. Ellers kan massene brukes videre for samfunnsmessige formål som flomsikring, veibygging, etc. Resten av overskuddsmassene deponeres i eksisterende massetak ca. 2 km vest for avkjøring fra FV 764 mot kraftstasjonen.

Arealbruk

Søker har fremlagt følgende tabell som viser forventet arealbruk:

Grøndalstjønna kraftverk	Arealbehov (daa)		Ev. merknader
	midlertidig	permanent	
Inngrep			
Reguleringsmagasin	-	-	-
Overføring	0.1	0.05	-
Inntaksområde	4	3.5	tilsvarende eksisterende elveleie
Rørgate (varnvei)	24.2	0	1210 m nedgravd rørgate
Riggområde og sedimenteringsbasseng	2	0	-
Veier	3.5	3.5	midertidig vei til inntak inngår i arealbehov for varnveien
Kraftstasjonsområde	0.4	0.3	-
Massetak/deponi	2	0	eksisterende deponi
Nettilknytning	0	0	jordkabel, nedgravd i adkomstveien

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I arealplanen for Namsskogan kommune er tiltaksområdet avsatt til LNF-formål. Dersom det blir gitt tillatelse til utbygging må forholdet til arealplanen avklares direkte med kommunen.

Nasjonale laksevassdrag

Grøndalselva munner ut i Namsen som er et nasjonalt laksevassdrag. Namsens anadrome strekning stopper ved Aunfoss, ca. 14 km sør for Grøndalselvas utløp i Namsen.

Fylkesvise planer for småkraftverk (Strategi for små vannkraftverk i Nord-Trøndelag)

Dette er et strategidokument der det gjennom kartlegging og utredning av relevante tema er trukket opp strategier for fremtidig energiproduksjon og bærekraftig utvikling. Nord-Trøndelags mål for kraftutbygging er

«(...) som et klimapolitisk bidrag til å dekke behov for ny fornybar energi, samt regional ressursutnyttning i distriktene, bør det i Nord-Trøndelag arbeides for et utbyggingsomfang av småkraftverk tilsvarende 800 GWh innen 2030. Lokalisering av anlegg og tilhørende linjenett bør i minst mulig grad være i konflikt med viktige miljøinteresser og avveies mot lokale og regionale nærings- og samfunnsinteresser.»

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 20.9.2016 sammen med representanter for søkeren, Namsskogan kommune, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og reinbeitedistriktet. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Namsskogan kommune behandlet saken i kommunestyrets møte den 20.9.2016. Kommunen er positiv til utbygging av alle de omsøkte kraftverkene i småkraftpakke Namdalen. Kommunestyret oppfordrer tiltakshaverne til å ha god dialog med reindriftsnæringen.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag avga høringsuttalelse i brev til NVE den 25.8.2016 og 24.10.2016. Fylkesmannen hadde blant annet følgende merknader:

«Reindriftsområdet/samiske interesser

Grøndalstjønn kraftverk vil berøre både reindriftas flyttleier og trekkleier, samt områder for vår-, høst-, høstvinter- og vinterbeite i Tjåehkere sijte. Vi mener at konsekvensene av tre kraftverk ved Skorovasselva vil få en betydelig barriere-effekt på reinens trekk- og beitemønster.

Fylkesmannens reindriftsavdeling vil på denne bakgrunn frarå at det gis konsesjon til Grøndalstjønn kraftverk.

Miljøområdet

Omsøkte kraftutbygging vil innebære store terrenginngrep og medføre store negative konsekvenser for landskap/landskapsbilde, særlig i midtre og øvre deler av planområdet.

En stor del av aktuelle planområde ligger i et åpent fjellfurulandskap med store og sårbare myrpartier der planlagte inngrep vil bety store og svært synlige terrenginngrep i landskapet.

Tiltaket vil videre medføre betydelige bortfall/endringer for et av de siste store, sammenhengende naturområdene med et urørt preg i Midt-Norge.

Planområdet er etter Fylkesmannens vurdering et friluftsområde med regionale verdier og innfallsport til et stort sammenhengende naturområde med urørt preg.

Fylkesmannens miljøvernnavdeling mener at omsøkte kraftutbygging samla sett vil medføre store negative konsekvenser for regionale og nasjonale miljøverdier i området og vil sterkt frarå at det gis konsesjon til Grøndalstjønn kraftverk.

Fylkesmannens konklusjon for Grøndalstjønn kraftverk

Grøndalstjønn kraftverk vil etter Fylkesmannens vurdering medføre store negative konsekvenser for reindrift/samiske interesser og miljøinteresser, herunder regionalt viktige friluftslivsverdier.

Fylkesmannen vil sterkt frarå kraftutbygging i Grøndalstjønn og at det gis konsesjon for omsøkte prosjekt.»

Nord-Trøndelag fylkeskommune behandlet saken i fylkesrådets møte den 8.9.2016. Det ble fattet følgende vedtak:

«Fylkesrådet er positiv til bygging av småkraftverk og nettanlegg i Namsskogan og Grong kommuner. Dersom Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) innvilger konsesjon forutsettes det at:

a. utbygger må samarbeide med reindriftsnæringen for å redusere eventuelle negative konsekvenser for reindrift i området.

b. tiltakene ikke berører påviste kulturminner, dette gjelder for Øvre Skorovassselva kraftverk og Flåttådalselva kraftverk. Det kan likevel fortsatt ligge ukjente automatisk freda kulturminner under nåværende markoverflate i eller inn mot tiltaksområdene. Vi vil derfor minne om at dersom man i løpet av det videre arbeidet med tiltakene oppdager hittil ikke kjente kulturminner, krever vi at arbeidet stanses og fylkeskommunen kontaktes, jf. kml. § 8 annet ledd. Dette pålegget må videreformidles til de som skal foreta arbeidet.

c. hensynet til innlandsfisk blir ivaretatt av konsesjonsvilkårene.

d. friluftlivsinteressene blir ivaretatt som en del av NVEs saksbehandling.

e. konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i vannforskriften.

(...))»

Sametinget fremmet innsigelse til Grøndalstjønna kraftverk i brev til NVE den 26.8.2016. Innsigelsen ble begrunnet med at tiltaket kan gi vesentlige negative konsekvenser for utøvelse for samisk kultur og næring (reindrift). Det ble gitt følgende vurderinger:

«For Grøndalstjønna kraftverk blir konsekvensgraden er satt til middels/liten negativ konsekvens. Størst negativ påvirkning vil være i anleggsperioden, der den negative påvirkningen på rein kan være betydelig. Sametinget mener det er positivt at utbygger skriver at det er meget viktig at anleggsarbeidet i dette området koordineres med reinbeitedistriktet. Vi er likevel skeptiske til denne utbyggingen da Grøndalstjønna kraftverk vil berøre flytt- og trekkleier, høst-, høstvinter- og vinterbeite. I reinbeitedistriktet er det fra før åpnet for bygging av ca. 800 hytter og det er et økende press mot reinbeitedistriktets arealer.»

NVE gjennomførte konsultasjonsmøte med Sametinget den 15.11.2016. Innsigelsen ble opprettholdt etter møtet.

Østre Namdalen reinbeitedistrikt (Tjåehkere Sitje) avga uttalelse i brev til NVE den 26.8.2016. Distriktet hadde følgende generelle merknader:

«Konsekvenser av utbygging

Tjåehkere Sitje er delt i 3 driftsgrupper som er adskilt hele året, og det er Steinfjellgruppen som blir mest berørt av utbygging av omsøkte småkraftverk. De planlagte kraftverkene vil medføre en rekke negative konsekvenser. Faktorer av betydning:

- Sperring av flytteleier.
- Økt ferdsel og forstyrrelser i utmarka.
- Influenssoner og unnvikelsesområder.
- Forringe naturlige trekk.
- Redusert produksjon og produktivitet.
- Økt rovvilttap ved at dyrene presses sammen fordi dyrene hindres i deres naturlige trekkleier og unnvikelse av området.
- Begrense vår, høst og vinterbeite.
- Fare for sammenblanding med Jåma/Dærgagruppen ved at reinen blir styrt østover ved at naturlige flytte- og trekkleier blir berørt.

Inngrepene vil ha store direkte negative effekter ved forstyrrelse av enkelt dyr, og regionale negative effekter ved forstyrrelser av hele flokken og driftsmønsteret, samt at det også vil ha

kumulative effekter som på sikt vil forringe hele driftsmønstret og økonomien. Grunnlaget for dette er basert på reineiernes egen kunnskap og faglige kompetanse, samt på omfattende forskningsresultater som finnes om temaet inngrep og reinbeite.

Arealbrukskartene om reindrift er ikke oppdatert og har feil og mangler etter dagens driftsmønster. Arealbrukskartene har dermed begrenset verdi som grunnlagsdokument. Ofte blir kartene av tiltakshaver tolket til vinning for eget beste.»

Om Grøndalstjønn kraftverk spesielt ble følgende momenter trukket frem:

«Usikre isforhold i inntaksdam kan føre til ulykker ved at både rein, vilt og folk drukner.

Nedstrøms kraftverket forventes endrede forhold med ising og tining ved at vannet oppvarmes i tunnel, rør og i kraftverket. Dette har en barriereeffekt og fører til at reinen endrer trekk og at flytting og driving over elven vanskeligjøres.

Inntaksdam er planlagt helt inn mot avmerket flyttelei og faren er at flokken vil bruke usikker is på inntaksdammen som krysningspunkt av elven i stedet for ordinær lei når isforholdene ellers er slik at det kan skje.

Adkomstveg med bru over Skorovasselta til kraftstasjon vil legge beslag på beiteland og erfaringsmessig vil det bli en økning av ferdsel ved at veier bygges inn i nye områder.

Kraftstasjonen vil ved støy når kraftverket går ha en barriere- unnvikelseeffekt.

Unnvikelse betyr tap av beiteland.

Områdene rundt Grøndalstjønn er særdeles viktig under samling til slakt- flytting på høst - tidligvinter. Det er ofte tåke med dårlig sikt høyere i fjellet og den lavereliggende Grøndalen med gode beiter, er da overnattingsområde under samlingen, drivingen til gjerdeanlegget ved Tunnsjøflyan.»

Høringsuttalelsen la også vekt på tidligere inngrep innen reinbeitedistriktet:

«Tjåehkere Sijte er utsatt for mange typer inngrep, og ønsker derfor å kunne se alle inngrep i sammenheng, for dermed best mulig vurdere konsekvenser av omsøkte tiltak. Dessverre er et slikt arbeid ikke gjennomført. Derfor er det utarbeidet et begrenset sammendrag på kun tidligere kraftverkssaker som berører reinbeitedistriktet.

Alle de største sjøene Namsvatnet, Limingen, Tunnsjøen, Tunnsjøflyene og Bangsjøene er regulert til kraftproduksjon med tilhørende kraftverk og linjenett.

Det går flere store sentralnettlinjer og regionalnettlinjer gjennom reinbeitedistriktet.

Det har vært mange mindre kraftutbygginger innen reinbeitedistriktet:

Havdalselva småkraftverk, Knutsfoss småkraftverk, Nyvikelva småkraftverk, Gjersvik minikraftverk og Kjernes minikraftverk.

Planlagte mindre kraftutbygginger innen reinbeitedistriktet i nærheten til omsøkte kraftverk:

Fjerdingselva småkraftverk, Kjerråa småkraftverk, Østli minikraftverk, Devikelva småkraftverk, Røyrvasselv småkraftverk, Brekkvasselv minikraftverk, Litltromsa kraftverk, Litlfjerdingselva kraftverk, Tronesfoss kraftverk, Mortensfoss kraftverk, Iskvernsfoss kraftverk og Rognbuelv kraftverk.

I tillegg kommer flere planlagte kraftverk i hoved vinterbeiteområdet.

Planlagte vindkraftutbygginger i nærheten av omsøkte kraftverk: Grøndalsfjellet vindpark og Mariafjellet vindpark

Store fritidsbebyggelser innen reinbeitedistriktet: Bjørgan og Børgefjellsenteret

Skorovatn fjellandsby med 1200 hytter er planlagt i umiddelbar nærhet til omsøkte kraftverk.»

Reinbeitedistriktet konkluderte som følger:

«Tjåehkere Sijte varsler med dette at vi er imot at Grøndalstjønnna kraftverk blir realisert pga de store negative konsekvenser det vil ha for reindriften med tanke på området verdi som overnattingsområde, nærhet til gjerdeanlegg Tunnsjøflyan, og barriereeffekt, unnvikelse, tap av beiteland, økt ferdsel, endret trekk, innvirkning på flyttelei som kraftverk og vei vil føre til.»

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag avga høringsuttalelse i brev til NVE den 26.8.2016.

Forbundet er negativ til utbygging av Grøndalstjønnna kraftverk grunnet påvirkning på friluftsliv, uberørt natur og reindrift, og følgende merknader:

«Påvirkning på naturverdier

Rødlisteartene svartand (NT), strandsnipe (NT), fiskemåke (NT) og sivspurv (NT) lever antakeligvis her. Egnede hekkehabitat for sivspurv er sårbare. Ellers er dette området fast tilholdssted til alle våre store rovdyr unntatt ulv. Det finnes også lirype (NT) og hare (NT) her. Grøndalstjønnna og myrområdene rundt er et lokalt viktig område for andefugl. Generelt sett er alle fuglene mest sårbare i hekkeperioder, men drenering av myrområder i forbindelse med graving av rør og endret vanntilførsel fra elver og bekker er også en påvirkningsfaktor. Myrer er svært viktige karbonlager som bør bevares for at vi skal nå klimamålene våre. Oter har tidligere vært vanlig å observere i øvre del av vassdraget. Elva har en god og representativ sammensetning av bunndyrfauna, og er et velegnet leveområde for ørret.

I influensområdet til kraftverket finnes også en bekkekløft og fossesprøytsone. Disse ble vurdert til å ha en lokal viktig verdi, men de ble ikke inventert på grunn av vanskelig tilgjengelighet på befaringstidspunkt. Bekkekløfta anslås til å ha et visst rødlisteartpotensiale. Grunnen her består av lettforvitrende næringsrike bergarter. Fossesprøytsonen hadde ikke noen karakteristiske fosseengarter rundt seg, og potensialet for forekomst av rødlistearter her ble vurdert til å være lavt. Bekkekløfta vurderes til å være lukket og lite soleksponert, men det må tas høyde for at det vil bli tørrere forhold når elva ikke lenger får naturlige sykluser med høye vannføringsperioder. En dreining til mer tørketolerante arter må forventes.

Påvirkning på landskap, friluftsliv og reindrift

Influensområdet er en del av et større INON-område (570 km²), og tiltaket vil føre til at omtrent 3 km² netto INON faller bort. Grøndalen innehar viktige myrområder for våtmarksfugl, det er en normalt sett god bestand av småvilt som rype og hare, og store upåvirkede områder er svært viktige for dyr med store hjemområder. Disse og flere arters habitatkrav gjør at leveområder blir svekket ved slike inngrep. Rørgater fungerer blant annet som ledegjerder på reinsdyr, og nyskapte kantsoner er konkurransevridende i disfavør småviltet. Tap av dette upåvirkede områder som dette er svært negativt for reindriften.

Hele den påvirkede delen av Grøndalselva går langs en tursti som er en del av et større turstinett mellom Skorovas og Nesådalen i Grong. Dette er et velegnet utfartsområde til fiske- og fotturer i fjellet. I Namsskogans nylige kartlegging og verdsetting av friluftsområder ble området klassifisert med verdi C, registret friluftsområde. Turen opp Grøndalen er en flott fottur, hvor man omkranses av Grøndalsfjellet, Litjffjellet og Nesåfjella. Dammen blir plassert veldig synlig i terrenget og det vil være et klart negativt element for naturopplevelsen. Vi mener at uberørt natur skal forbli uberørt, nettopp for at vi og fremtidige generasjoner skal kunne få oppleve den på naturlig vis. Reindrifta blir også negativt berørt av dette tiltaket, spesielt i anleggsfasen.

Oppsummering og konklusjon

Grøndalstjønnkraftverk vil ha et betydelig større konfliktpotensiale enn de øvrige kommenterte kraftverkene i Skorovasselva. Et flott turområde i urørt natur forringes. Store upåvirkede områder er viktige leveområder for en rekke arter, og det er nødvendig å bevare store sammenhengende områder i en tid hvor utbygging fragmenterer fjellområder i stadig større grad. Bekkekløfter og fossesprutsoner er viktige rødlistehotspots, begge registrerte lokaliteter på berørt strekning bør kartlegges og bli en del av beslutningsgrunnlaget for dette kraftverket. Disse momentene gjør at vi er negative til en utbygging av Grøndalstjønnkraftverk.»

Nord-Trøndelag turistforening (NTT) avga høringsuttalelse i brev til NVE den 31.7.2016. NNT hadde følgende merknader:

«Grøndalstjønnkraftverk vil bli plassert midt i et populært turområde hvor NTT har en merket tursti. Kraftverket i sin helhet med dam, rørgate, tørrere elv og kraftstasjon vil bli et svært synlig landskapselement fra stien. Turstinettet er en del av et større stinett i fjellområdet mellom Skorovas i Namsskogan og Nesådalen i Grong. Dette er et yndet utfartsmål for fotturer, toppturer og ikke minst jakt- og fisketurer. Området fremstår som uberørt og er en del av et større INON-område. Området rundt Grøndalstjønnkraftverk har et rikt fugleliv som gir en helt spesiell naturopplevelse. Når vi vet at friluftsliv i naturområder er den viktigste formen for aktivitet vi gjennomfører og at vi gjerne vil oppleve naturens ubesudlede ro og stillhet, så er vi redde for at dette kan føre til at områdets helt spesielle kvaliteter mister noe av sin verdi.

Selv om Namsskogan og resten av indre Namdal har mye uberørt natur og flere store fjellområder så vil det være viktig å bevare områdene som har den enkle tilretteleggingen og tryggheten de røde T'ene representerer. Det er litt lavere terskel for å dra på tur i områder med merkede stier, og folk flest bruker stiene i områder der de finnes. Et inngrep her er vi redd for at kan føre til at færre folk bruker fjellet og dette flotte turområdet, derfor er vi svært negative til en utbygging av dette kraftverket. Turstien går også over området med det planlagte Nedre Skorovasselva kraftverk, men dette er så tett opp til eksisterende infrastruktur at det anser vi som mindre konfliktfylt. Men vi må be om at den planlagte veien som krysser elva her blir laget slik at det fortsatt fremgår klart at turstien starter her.»

Tilleggsopplysninger

Det var opprinnelig planlagt å overføre en av innløpsbekkene til Grøndalstjønnkraftverk, men denne løsningen ble forkastet av søker i e-post til NVE den 13.10.2016.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 37,9 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 2,63 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,9 %, og nedbørfeltet har ingen breer. Grøndalselva ligger i overgangen mellom kyst- og innlandsregime. Det er vanligvis lavvann i vintermånedene (nedbør som snø), en markant snøsmeltingsflom på forsommeren (mai-juni) og gradvis avtagende vannføring utover sommeren. Det forekommer vanligvis høstflommer av en viss størrelse i vassdraget. Enkelte år forekommer også flom i vintermånedene med påfølgende isgang. Vannføringen i vassdraget varierer en del fra år til år.

Ved planlagt inntak er 5-persentiler for sommer- og vintervannføringer beregnet til henholdsvis 330 og 28 l/s. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 90 l/s ved samme sted. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 6,4 m³/s og minste driftsvannføring 0,2 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 330 l/s om sommeren (1.5 – 30.9) og 30 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at ca. 76 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 243 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring lik 330 l/s om sommeren og 30 l/s resten av året, vil dette gi en restvannføring på ca. 630 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. En større andel av dette vil komme i flomperioder, og de store flomvannføringene vil derfor i mindre grad bli påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 40 dager i et middels år. I 13 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 200 l/s ved kraftstasjonen.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik fra søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i hydrologiske data fremlagt i søknaden har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Grøndalstjønn kraftverk til omtrent 10,3 GWh/år, fordelt på 4,0 GWh vinterproduksjon og 6,3 GWh sommerproduksjon. Utbyggingskostnadene er estimert til 49,5 mill. kr (2016-tall), hvilket gir en utbyggingspris på 4,8 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Energikostnaden over levetiden (LCOE)¹ er beregnet til 0,39 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,33-0,45). NVE vurderer kostnadene ved tiltaket som nær gjennomsnittet for vind- og småkraftverk som har endelig konsesjon per 1. kvartal 2016, men som ikke er bygget. Ved en eventuell konsesjon til prosjektet vil det allikevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten til prosjektet.

---

¹ Energikostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv nettonåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 7 øre/kWh.

Naturmangfold

Naturtyper og arter

På oppdrag fra søker har Sweco gjennomført en kartlegging av biologisk mangfold innenfor tiltaksområdet. I forbindelse med kartleggingen ble det registrert en bekkekløft med verdien *lokalt viktig* (C-verdi) i kombinasjon med en fossesprøytsone vurdert som *lokalt viktig* (C-verdi). Det ble ikke registrert noen rødlistearter innenfor tiltaksområdet.

Etter NVEs vurdering vil bekkekløften og fossesprøytsonen bli påvirket av en eventuell utbygging ved at vann fraføres elveløpet. De hydrologiske kurvene viser imidlertid at det er stor sesongmessig variasjon i vannføringen elva, og de store flomvannføringene vil i mindre grad bli påvirket av utbyggingen. Dette vil bidra til å sikre fortsatt tilførsel av fuktighet utover selve elveløpet. Etter NVEs syn vil en utbygging kunne avbøtes til en viss grad ved perioder med overløp og slipp av tilstrekkelig minstevannføring i vekstsesongen.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Grøndalstjønn kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Grøndalstjønn kraftverk er det registrert en bekkekløft med verdien *lokalt viktig* i kombinasjon med en fossesprøytsone med verdien *lokalt viktig*. Kartleggingen av biologisk mangfold har ikke påvist noen rødlistearter. En eventuell utbygging av Grøndalselva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen fra Grøndalstjønn kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Namsenvassdraget er sterkt regulert gjennom store utbygginger som strekker seg tilbake i tid. En eventuell utbygging av Grøndalstjønn kraftverk vil således føre til nye inngrep i et område som allerede er sterkt utbygd. De eksisterende vassdragsinngrepene er imidlertid for en stor del koplet til de store utbyggingene og reguleringene, og belastningen er dermed ikke like stor på de mindre vassdragene. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Reindrift

Den østlige delen av småkraftpakke Namdalen berører Østre Namdal reinbeitedistrikt (Tjåehkere Sitje). Etter krav fra NVE har SWECO utarbeidet en rapport som beskriver dagens reindrift i området, samt hvordan de omsøkte småkraftverkene vil påvirke reindriften. Ifølge utredningen kan området ved Grøndalstjønnå benyttes av rein i hele barmarkssesongen, men den primære bruken er vår og høst. Områdene innover Grøndalen er relativt rolig med hensyn til menneskelig ferdsel, og det er et område der reingjeterne ofte stopper med flokken under driving av reinen nordover til vårbeiter og kalvingsområder nord for fylkesvei 764. Det går en drivingslei som krysser Grøndalen i øst-vest retning rett sør for planlagt inntaksområde. Sweco vurderer at området som berøres av inntak og hoveddelen av rørgaten har stor verdi for reindrift.

Sametinget har fremmet innsigelse til Grøndalstjønnå kraftverk. Innsigelsen er begrunnet med tiltaket kan gi vesentlige negative konsekvenser for utøvelse samisk kultur og næring (reindrift). Innsigelsen ble opprettholdt etter konsultasjonsmøte med NVE den 15.11.2016. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mener det omsøkte tiltaket vil medføre store negative konsekvenser for reindrift, og vil sterkt frarå at det blir gitt konsesjon til prosjektet. I vurderingen trekker fylkesmannen frem at tiltaket vil legge beslag på beiteareal gjennom inngrep samt berøre flyttleier og trekkleier. Nye permanente og midlertidige veier i området vil være uheldig, siden det erfaringsmessig fører til økt ferdsel, selv om de stenges med bom. Det vises også til at reinbeitedistriktet har utfordringer som følge av stor samlet belastning.

Tjåehkere Sitje har avgitt høringsuttalelse hvor det fremgår at de er imot utbygging av Grøndalstjønnå kraftverk. I likhet med fylkesmannen viser distriktet til at kraftverket vil legge beslag på verdifulle beiteområder gjennom inngrep, samt vanskeliggjøre mulighetene for reinens trekk og flyttingen av rein. Distriktet trekker også frem at det allerede er stor samlet belastning på reindriftnæringen i distriktet som følge av eksisterende og planlagte utbygginger av ulike slag (vannkraftutbygginger, hytteutbygginger m.m.). Det vises særlig til Skorovas fjellandsby øst for Grøndalstjønnå hvor det foreligger planer om drøyt 1200 fritidsboliger.

Distriktet deltok under NVEs sluttbefaring og ga ytterligere beskrivelse av bruken av området. Det ble trukket frem at området rundt Grøndalstjønnå og innover Grøndalstjønnå benyttes i utstrakt grad som overnattingsområde under reinflytting. I perioder med dårlig vær i høyfjellet vil også reinen trekke nedover i Grøndalen. Nye tekniske inngrep kan føre til at reinen unngår området (unnavikelse).

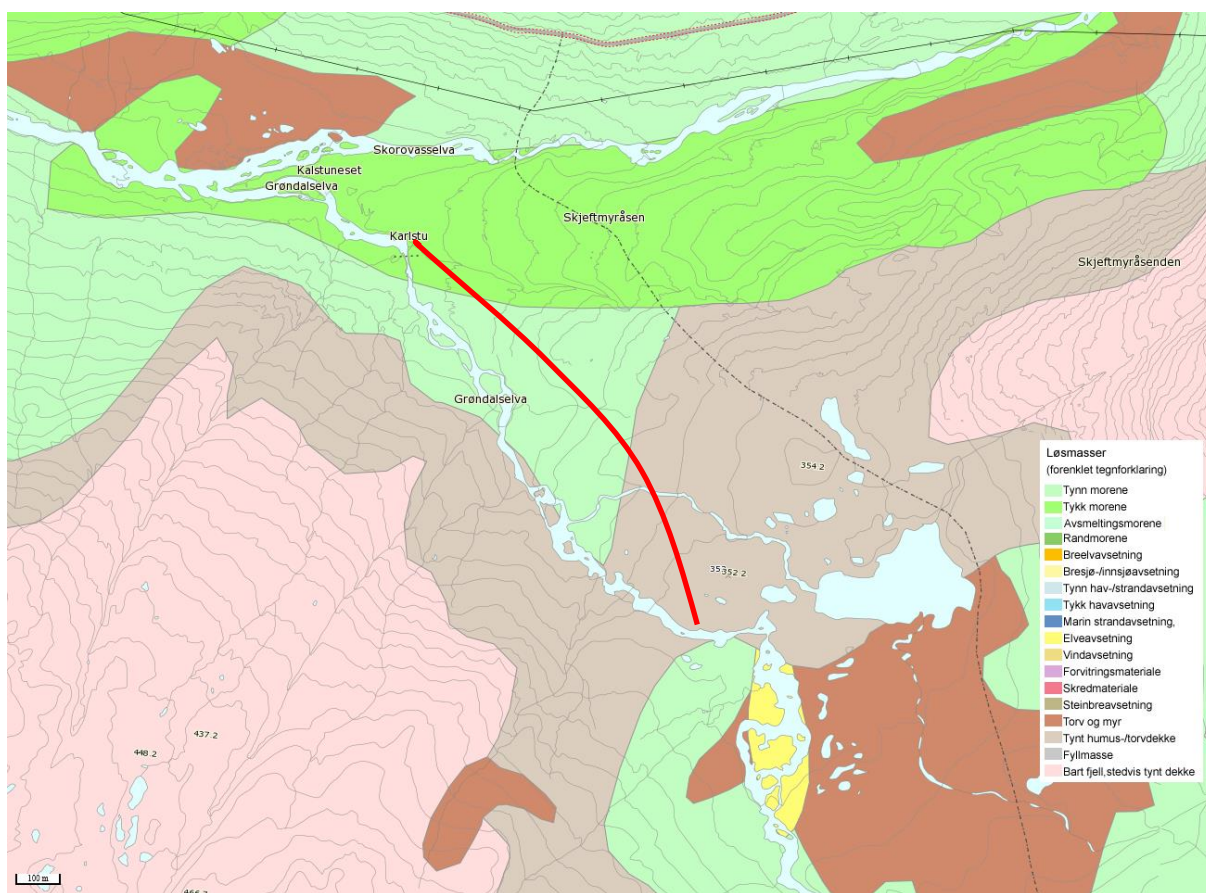
NVE mener at spesielt anleggsperioden vil være uheldig for reindriften. Etter NVEs syn må det imidlertid legges til grunn at kraftverket også kan ha ulemper for reindriften etter anleggsperioden, dette som følge av nye tekniske inngrep og fare for økt ferdsel i området. NVE mener videre at Grøndalstjønnå kraftverk vil bidra til å øke en allerede høy samlet belastning for reindriften i Tjåehkere Sitje. Konsekvensene er av en slik grad at det må tillegges vekt i spørsmålet om konsesjon skal gis. NVE legger også vekt på at Sametinget har fremmet innsigelse og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har frarådet konsesjon på grunn av tiltakets negative konsekvenser for reindriften.

NVEs mener at hensynet til reindrift er av stor betydning for konsesjonsspørsmålet til Grøndalstjønnå kraftverk.

Landskap og terrenginngrep

Grøndalselva er relativt lite synlig i et større landskapsrom på utbyggingstrekningen. Det er ingen markerte landskapselementer på avstand, og elva må oppsøkes spesielt hvis man skal få et visuelt inntrykk av den. På øvre og midtre deler av berørt strekning renner elva i flere trappetrinnformede fosser som har god inntryksstyrke for de som ferdes langs vassdraget. Den omsøkte utbyggingen vil fraføre ca. 76 % av årstilsiget på utbyggingstrekningen. Etter utbygging vil vannføringen på utbygd strekning kun bestå av minstevannføring i 312 av årets 365 dager i et middels år. NVE legger derfor til grunn at fossene vil få vesentlig redusert inntryksstyrke etter utbygging.

De anleggstekniske inngrepene forbundet med utbyggingen vil i hovedsak være knyttet til etablering av inntaksdam, kraftstasjon, atkomstvei til kraftstasjon samt vannvei. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag uttaler at de tekniske inngrepene vil medføre store negative konsekvenser for et sårbart fjellskoglandskap med åpne myrpartier. Etter fylkesmannens syn er tiltakets negative konsekvensene for landskapet betydelig undervurdert i både søknad og miljørapport.

Figur 1: Kartutsnitt fra Nasjonal løsmassedatabase/NGU. Tiltaksområdet er avmerket med rød strek.

NVE deler i stor grad fylkesmannens synspunkter rundt denne tematikken. Etter vårt syn vil vannveien utgjøre det mest omfattende inngrepet. Vannveien er planlagt gjennom en blanding av glissen furuskog og myr på østsiden av Grøndalselva. Under befaringen merket NVE seg at mesteparten av vannveien vil gå gjennom et område med lite eller ingen løsmasser. Dette inntrykket understøttes av NGUs løsmassekart (Figur 1) som viser tynt løsmassedekke (hovedsakelig tynn morene og tynt torvdekke over berggrunn) i tilnærmet hele tiltaksområdet. Den beskjedne løsmassetykkelsen, spesielt i de høyereliggende områdene, tilsier at legging av rør vil medføre mye sprenging og skape store og

varige sår i terrenget. Basert på erfaringer fra tilsvarende prosjekter mener vi det blir vanskelig å sette området tilbake i landskapsmessig god stand etter en eventuell utbygging. Vi legger derfor til grunn at utbyggingen vil endre landskapet permanent. NVE mener de store terrenginngrepene forbundet med etablering av vannveien vil virke negativt for opplevelsen av landskapet langs Grøndalselva og innover Grøndalen.

Forholdet til landskap og terrenginngrep er tillagt stor vekt i vår vurdering av konsesjonsspørsmålet for Grøndalstjønn kraftverk.

Friluftsliv og brukerinteresser

Det går en T-merket tursti fra parkeringsplass ved fylkesvei 764 og oppover langs østsiden av Grøndalselva. Denne stien er en av flere adkomster til et større sammenhengende fjellområde sør for fylkesveien. Turstien krysser Skorovasselva på samme sted som adkomstveien til kraftverket er planlagt. Derfra går stien øst for prosjektområdet forbi Grøndalstjønn, og videre inn i fjellet forbi Grøndalsvatnet. Det går også merkede stier inn i samme fjellområde fra Skorovatn (to stykker) og fra Berg ved Sanddøla i Grong kommune. Søker viser til at stiene fra Skorovatn mest benyttet, dette blant annet fordi stien opp langs Grøndalselva går over flere våte myrpartier.

Figur 2: Kartutsnitt fra Turistforeningens karttjeneste ut.no. T-merkede stier er avmerket med rødt. Tiltaksområdet er avmerket med gul strek.

Utbygging av Grøndalstjønn kraftverk vil føre til redusert vannføring i Grøndalselva samt nye og potensielt forstyrrende anleggstekniske inngrep i terrenget. I nordligste del av tiltaksområdet gjør kraftlinjene og nærheten til fylkesveien at det er en viss toleranse for inngrep. Innover Grøndalen er det få eller ingen menneskelige inngrep fra før, og her vil inngrepene således kunne virke mer

forstyrrende for turopplevelsen. Eksisterende tursti og planlagt atkomstvei følger hverandre i om lag 300 meter, før atkomstveien svinger mot vest og turstien mot øst vekk fra Grøndalselva. Ifølge DNTs kartverktøy ut.no går turstien i en avstand på 300 – 500 meter fra planlagt vannvei og inntaksdam. Grøndalselva er ikke synlig fra turstien på utbyggingstrekningen.

Nord-Trøndelag turistforening (NTT) har uttalt at de er negative til utbygging av Grøndalstjønnå kraftverk grunnet konsekvenser for uberørt natur og friluftsliv. Høringsuttalelsen viser til at området innover Grøndalen fremstår som uberørt og er en del av et større inngrepsfritt naturområde. Særlig området rundt Grøndalstjønnå vektlegges som spesielt verdifullt. Selv om Namsskogan og indre Namdal har mye uberørt natur og flere store fjellområder, mener NTT det likevel vil være viktig å bevare områder som har enkel tilgang og den trygghetene som de T-merkede stiene representerer.

Etter NVE vurdering vil de tekniske inngrepene forbundet med Grøndalstjønnå kraftverk i liten grad være synlig fra eksisterende tursti. All ferdsel følger dog ikke nødvendigvis merket sti, og i den grad noen ønsker å følge vassdraget innover Grøndalen, vil redusert vannføring i elva og tekniske inngrep forbundet med utbyggingen kunne fremstå som negativt for opplevelsen av landskapet.

Forholdet til friluftsliv og brukerinteresser er tillagt noe vekt i vår vurdering av konsesjonsspørsmålet for Grøndalstjønnå kraftverk.

Store sammenhengende naturområder med urørt preg

I henhold til brev fra Olje- og energidepartementet (OED) datert 11.5.2015 skal begrepet «Inngrepsfrie naturområder» (INON) utvikles som verktøy i arealpolitikken. I reviderte forskrifter om konsekvensutredninger som ble vedtatt av Klima- og miljødepartementet (KLD) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) den 19.12.2014 er dette begrepet erstattet med kriteriet «store sammenhengende naturområder med urørt preg». NVE forholder seg til dette kriteriet i vurderingen av konsesjonsspørsmålet.

Opplevd urørthet er av verdi for friluftsliv, hvor det å bevege seg i og oppleve urørt natur verdsettes av mange. Store urørte områder med lite forstyrrelser vil også ha en særlig verdi for reindrift. I OEDs *Retningslinjer for små vannkraftverk* står det at det er et nasjonalt mål at gjenværende naturområder med urørt preg blir tatt vare på, og at urørthet vanligvis vil forsterke andre verdier. Store urørte områder har også en egenverdi som en viktig del av norsk identitet og naturarv. Prosjekter som påvirker områder langt fra inngrep, og som gjør at store, nye områder oppleves som berørte, bør som hovedregel unngås.

Grøndalstjønnå kraftverk er planlagt i utkanten av et stort sammenhengende naturområde med urørt preg sør for fylkesvei 764. Med unntak av nærområdet til fylkesveien fremstår tiltaksområdet som urørt og uten eksisterende menneskelige inngrep. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Nord-Trøndelag turistforening og Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag legger alle vekt på at utbyggingen vil føre til inngrep i et urørt område. Fylkesmannen viser til at omfanget av store sammenhengende naturområder med urørt preg i Norge minker. De største gjenværende urørte områdene i Norge finner vi i landets indre og høyereliggende strøk. I Nord-Trøndelag har særlig vassdragsreguleringer, veibygging og bygging av kraftlinjer bidratt til reduksjon av store sammenhengende naturområder med urørt preg.

NVE mener en utbygging av Grøndalstjønnå kraftverk vil medføre bortfall av naturområder med urørt preg. Det vil være negativt for reindrift, friluftsliv og landskap. Forholdet til store sammenhengende naturområder med urørt preg er tillagt noe vekt i vår vurdering av konsesjonsspørsmålet for Grøndalstjønnå kraftverk.

Samfunnsmessige fordeler

En utbygging av Grøndalstjønn kraftverk vil gi om lag 10,3 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som normal for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil kunne gi inntekter til søker og grunneier og generere skatteinntekter. Videre vil Grøndalstjønn kraftverk kunne styrke næringsgrunnlaget i området og derigjennom bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Grøndalstjønn kraftverk vil produsere om lag 10,3 GWh i et gjennomsnittså og ha en utbyggingskostnad lik ca. 4,8 kr/kWh, hvilket er nær gjennomsnittet for omsøkte småkraftverk de siste årene. I vedtaket har NVE lagt særlig vekt på at utbygging av Grøndalstjønn kraftverk vil medføre negative konsekvenser for reindrift. Vi har også lagt vekt på at utbyggingen vil innebære store terrenginngrep som vil gi negative konsekvenser for opplevelsen av landskapet. Etter NVEs syn står ikke de negative konsekvensene ved en utbygging av Grøndalstjønn kraftverk i et rimelig forhold til en estimert kraftproduksjon på 10,3 GWh/år.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Grøndalstjønn kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Vedlegg

Kart

